I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

EUROPSKI GOSPODARSKI I SOCIJALNI ODBOR

576. PLENARNO ZASJEDANJE EUROPSKOG GOSPODARSKOG I SOCIJALNOG ODBORA, 22.2.2023.–23.2.2023.

Rezolucija Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Ukrajina godinu dana nakon ruske invazije – perspektiva europskog civilnog društva”

(2023/C 146/01)

Izvjestitelji: **Stefano MALLIA**
Oliver RÖPKE
Séamus BOLAND

Pravna osnova:	pravilo 52. stavak 4. Poslovnika
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	23.2.2023.
Plenarno zasjedanje br.:	576
Rezultat glasanja (za/protiv/suzdržani):	160/1/4

EUROPSKI GOSPODARSKI I SOCIJALNI ODBOR (EGSO),

O pristupanju Ukrajine EU-u

1. ističe da Ukrajinci i Ukrajinke i dalje ginu za obranu demokracije te da se odlučnost te zemlje da postane država članica EU-a mora priznati na konkretan i svrsishodan način;

2. naglašava da je proširenje uzajamno koristan proces jer doprinosi stabilnosti Europske unije, jača njezin geopolitički položaj, promiče mir, njezine vrijednosti i dobrobit njezinih naroda ([1]) te donosi koristi za sve putem većeg jedinstvenog tržišta, a da će se procesom proširenja istodobno dati potpora Ukrajini u jačanju demokracije, vladavine prava i ljudskih prava;

3. naglašava potrebu za jedinstvom EU-a u pogledu procesa pristupanja Ukrajine i predlaže da se slijedi primjer drugih istočnoeuropskih zemalja koje su EU-u pristupile između 2004. i 2013. godine. To iziskuje osnivanje radnih skupina za eurointegraciju pod pokroviteljstvom odgovarajućih ministarstava, pri čemu bi službenici bili osposobljeni za usklađivanje sa standardima, normama, postupcima i pravnom stečevinom EU-a općenito;

([1]) Članak 3. Ugovora o Europskoj uniji.

4. napominje da je, iako se proces pristupanja EU-u mora poštovati, jasno da se pristupni proces s Ukrajinom (kao i sa svim zemljama kandidatkinjama zapadnog Balkana i Istočnog partnerstva) mora provoditi na najpraktičniji način i na temelju provedbe relevantnih reformi u području demokracije, vladavine prava, ljudskih prava, temeljnih sloboda, tržišnog gospodarstva i provedbe pravne stečevine EU-a;

O posebnom međunarodnom sudu za zločin agresije na Ukrajinu i sankcijama protiv Ruske Federacije

5. u potpunosti podržava rezoluciju Europskog parlamenta u kojoj se poziva na uspostavu posebnog međunarodnog suda za zločin agresije nad Ukrajinom ([2]). Taj bi sud trebalo uspostaviti u bliskoj suradnji s Međunarodnim kaznenim sudom i UN-om. Odbor također potiče EU da preuzme vodeću ulogu u međunarodnoj pomoći u istrazi ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida;

6. podržava Rezoluciju Europskog parlamenta o proglašenju Ruske Federacije državom pokroviteljicom terorizma ([3]) i posebno pozdravlja odredbu kojom se EU i njegove države članice pozivaju da razviju pravni okvir EU-a za proglašavanje država pokroviteljicama terorizma i državama koje se koriste terorističkim sredstvima. Provedba takvog pravnog okvira EU-a trebala bi rezultirati znatnim restriktivnim gospodarskim, političkim, socijalnim i kulturnim mjerama protiv tih zemalja;

7. izražava potporu prijedlogu da se grupa Wagner uvrsti na EU-ov popis terorista;

O sprečavanju „zamora ukrajinskim pitanjem”

8. naglašava da bi, ako Ukrajina izgubi rat protiv Rusije, to bilo katastrofalno za demokraciju diljem svijeta. EU mora učiniti sve što je u njegovoj moći kako bi spriječio „zamor ukrajinskim pitanjem”. Budući da je Europska unija i sama nastala kao mirovni projekt, ona ima moralnu obvezu podupirati Ukrajinu koliko god je potrebno, a to podrazumijeva i humanitarnu pomoć i infrastrukturu;

O obnovi i oporavku Ukrajine

9. ističe da EU već sada treba osmisliti planove i instrumente potrebne za obnovu Ukrajine. Multilateralna platforma za koordinaciju donatora odašilje snažnu poruku da međunarodna zajednica stoji uz Ukrajinu i da će i dalje biti uz nju, no osim usmjerenosti na kratkoročnu pomoć, jednaku pozornost treba posvetiti i dugoročnoj obnovi Ukrajine;

10. naglašava da bi planovi obnove i oporavka ukrajinskog društva i teritorija trebali uključivati pravedne radne uvjete, poštovanje radnog prava, promicanje dostojanstvenog rada i prava na sigurno i zdravo radno okruženje, kao i mogućnosti osposobljavanja za sve;

11. naglašava da će zadaća obnove Ukrajine biti golema i da je već sada potrebno donijeti sve potrebne mjere kako bi se Ukrajinci mogli vratiti u normalan život čim rat završi i izgraditi konkurentno gospodarstvo koje prihvaća zelenu, digitalnu i pravednu tranziciju te stvara blagostanje za sve stanovnike Ukrajine. Nadalje, ti bi procesi trebali uključivati potporu za otvaranje radnih mjesta koja je Ukrajina izgubila zbog ruske invazije;

12. poziva na uključivanje socijalnih partnera i organiziranog civilnog društva u osmišljavanje, provedbu i praćenje planova obnove i oporavka, čime bi se zajamčila transparentnost i pravednost te osiguralo da se resursi upotrebljavaju tamo gdje su najpotrebniji;

13. podsjeća na to da je pomoć ukrajinskim poduzećima, u svoj njihovoj raznolikosti, da prežive u vrijeme rata i da im se pruži potpora u izgradnji temelja za uspješno gospodarstvo tijekom obnove u zajedničkom interesu EU-a i Ukrajine. Osim pridruživanja Ukrajine Programu jedinstvenog tržišta, toj je zemlji potrebno dodatno odobriti pristup drugim ključnim programima EU-a. Poduzećima su potrebne trajne i poboljšane mjere potpore u pogledu razmjene znanja, logistike i pristupa izravnom i neizravnom financiranju;

([2]) Rezolucija Europskog parlamenta od 19. siječnja 2023. o uspostavi suda za zločin agresije nad Ukrajinom (2022/3017(RSP)).

([3]) Rezolucija Europskog parlamenta od 23. studenoga 2022. o proglašenju Ruske Federacije državom pokroviteljicom terorizma (2022/2896(RSP)).

14. poziva na ponovnu uspostavu socijalnog dijaloga u Ukrajini iako je u zemlji izvanredno stanje unatoč izazovima koje bi to moglo predstavljati. Socijalni dijalog ključan je element konvencija Međunarodne organizacije rada (ILO) i Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Ukrajine te će postati jedan od glavnih instrumenata u savjetovanjima između vlade, poslodavaca i radnika o pitanjima koja se odnose na gospodarsku i socijalnu obnovu zemlje;

15. pozdravlja pozitivne tripartitne sporazume o reformama radnog prava u Ukrajini i očekivano poboljšanje zakonodavnih odredbi o kolektivnim ugovorima te naglašava potrebu za uključivanjem stručnjaka iz Ukrajine, ILO-a i EU-a u postupak provedbe međunarodnih radnih standarda te socijalnih i radnih jamstava;

O potpori civilnom društvu i neposrednim kontaktima među ljudima

16. hvali solidarnost koju su organizacije civilnog društva pokazale u EU-u i Ukrajini, koje su pružile prvu pomoć i potporu onima koji bježe od rata;

17. ističe važnost uspostave mehanizma EU-a za jačanje ukrajinskog civilnog društva osiguravanjem financijskih sredstava i olakšavanjem njegova sudjelovanja u mrežama civilnog društva EU-a. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti pružanju i koordinaciji financijske i administrativne potpore Platformi civilnog društva EU-a i Ukrajine u okviru Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Ukrajine te drugim ukrajinskim organizacijama civilnog društva, uključujući krovne mreže sa sjedištem u Bruxellesu i organizacije ukrajinske dijaspore;

18. poziva na povećanje proračuna u okviru programa Erasmus+ za Ukrajinu za 2024. godinu kako bi se omogućilo da dodatnih 1000 korisnika iz Ukrajine iskoristi taj program, čime bi se izgradili i ojačali mostovi između EU-a i ukrajinskog civilnog društva. Takve prilike za pripravništvo i razmjenu unutar EGSO-a i drugih institucija EU-a podigle bi među mladima u Ukrajini svijest o društvenim i gospodarskim koristima integracije u Europsku uniju.

Bruxelles, 23. veljače 2023.

Predsjednica
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Christa SCHWENG